

ΚΑΠΑΡΡΥΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ «Η ΠΙΝΔΟΣ» ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1998 • ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 77 • ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1985 Δ/ΝΣΗ: ΔΩΔΩΝΗΣ 7 Τ.Κ. 45221 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

"Πάντων θλιβομένων η χαρά"

Άγνωστοι, ανώνυμοι, δίχως ιστορία και πολιτισμό χαζεύουμε στα "κινούμενα" σχέδια των τηλεοράσεων. Ο μηδενιστικός πολιτισμός του καιρού μας με το αποπνικτικό λιοπύρι της καταναλωτικής υστερίας και της πνευματικής ατονίας στραγγαλίζει, θανατώνει την εσωτερική, την ψυχική πορεία του ανθρώπου.

Κοντεύουμε να ξεχάσουμε ότι είμαστε σώμα και ψυχή. Θυμόμαστε ότι είμαστε όχι σώμα, αλλά μόνο στομάχι. Δεν φτάνει που βάλαμε στο περιθώριο το ζωτικό κομμάτι της ζωής μας την ψυχή, ακρωτηριάσαμε και το σώμα. Αυτή είναι η σιωπηρή η ένοχη, κατά κανόνα, αλήθεια στις συμπεριφορές μας. Λεκτικά, παίζουμε θέατρο, υποκρινόμαστε με αέρα ευφυνούς και μιλάμε και γράφουμε ανερευθιάστα για αξίες...

Ας δούμε για λίγο τον όρο: χαρά, για να ξέρουμε τι λέμε.

Το ουσιαστικόχαρά [αρχ. χαρά<θέμα αορίστου εχάρην του χαίρω (=είμαι γεμάτος χαρά, πολύ ευχαριστημένος ή ενθουσιασμένος) σημαίνει συναισθηματική κατάσταση έντονης ευαρέσκειας.

Η χαρά ως βίωμα, προσωπική εμπειρία, παλμός, κραδασμός, πορεία, ζωή, δημιουργία, προκοπή έχει καταντήσει στις μέρες μας ψεύτικο είδος, ανταλλακτικό, τεχνολογικής υψής. Έτσι ξεμάκρυνε από τις φιλοσοφικές, ηθικές, θρησκευτικές, μεταφυσικές, ψυχολογικές διαστάσεις της. Η χαρά γεννιέται, μεγαλώνει, μεστώνει στο αμόνι του βίου, στη φωτιά του μόχθου και της προκοπής, όχι με ηχηρά ανόητα ευκαίρως, ακαίρως. Εδώ που τα λέμε, η χαρά είναι υψίστη έννοια βιωματικής υψής και γίνεται εμπειρία στην ποιοτική της αρχοντιά στους χώρους δημιουργίας και στις ημέρες μας.

Η Ορθοδοξία για μας τους Έλληνες είναι πέρα από θέμα πίστεως, λατρείας και

συμπεριφορών, θέμα υπαρκτικό. Οι νοήμονες νιώθουν την πραγματικότητα αυτή έντονα, οπότε έχουν την ελεύθερη επιλογή, να πορευθούν υπεύθυνα προς αυτή την πνευματική κατεύθυνση ή να αποκοπούν τελείως απ' αυτήν και να πορευθούν στο δράμα της υλικής κραιπάλης.

για το Σχολειό κάνοντας το σταυρό της με την ευχή: "Η Παναγιά μαζί σου"!

Με το σημείο του Σταυρού θωράκιζε το παιδί από πλείστους κινδύνους και τον εαυτό της με το αίσθημα της βεβαιότητας.

Η Ορθοδοξία της καλομάνας ήταν και είναι, όπου

Γράφει ο ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ
Τ. ΛΥΚΕΙΑΡΧΗΣ

παρατηρούσε το ζευγολάτη πατέρα να κάνει το σταυρό του προτού πιάσει τη χειρολάβα του αρότρου για το όργωμα. Το ίδιο σημείο του σταυρού έκανε πριν αρχίσει το άρμεγμα στα ζωντανά του κοπαδιού.

Ορθοδοξία για τον πολύπαθο και πολυβασανισμένο λαό μας είναι ορθοπραξία, πρακτική, έργο, δουλειά, συμπεριφορά βίου, όχι κούφια λόγια για εντυπωσιασμούς της στιγμής, ζωηρές αισθήσεις, εξωτερικά ερεθίσματα.

Από τα πιά οικεία πρόσωπα της Ορθοδοξίας μας είναι η Παναγία μας στην οποία δέεται και ψάλλει ο Χριστιανός με την Εκκλησία του: "Λιμήν και προστασία των σοί προσφευγόντων γενού, Παρθένε".

Από τα χαρακτηριστικά ονόματα που αποδίδει ο πιστός λαός μας εις την Παναγία είναι η ονομασία: "Γαλακτοφορούσα"! Απηχεί την ρήση του Ευαγγελίου: "... και μαστοί ους εθήλασας..." Αναφέρεται στο γεγονός ότι η Αειπάροθενος Μητέρα του Χριστού εγαλούχησε τον Σωτήρα Χριστό, τον δοτήρα της χαράς.

Στις προσευχές μας ζητούμε από την Θεοτόκο πολλά. Στα δρώμενα της καθημερινότητας συχνά αναφωνούμε: "Παναγιά μας". Ζητούμε προστασία, απ' το κακό που παραφύτρωσε στις ημέρες μας. Κοντολογίς παρακαλούμε για χαρά. Το αίτημά μας εκφράζει ο ύμνωδός: "Χαράς μου την καρδίαν πληρώσον, Παρθένε, η της χαράς δεξαμένη το πλήρωμα". Επίσης παρακαλούν οι πιστοί: "Εμπλήσον, Αγνή, ευφροσύνης την καρδίαν μου, την σην ακήρατον διδούσα χαράν, της ευφροσύνης η γεννήσασα τον Αίτιον". Η Παναγία μας είναι για τους πιστούς: "Πάντων θλιβομένων η χαρά"!

Η στέρεη παρηγοριά στις θλίψεις, στα ψυχικά τραύματα, στα δεινά του βίου είναι ο

θεός, η εξ ύψους βοήθεια.

Το Δεκαπενταύγουστο, το Πάσχα του καλοκαιριού, η γιορτή της κοιμήσεως της Θεοτόκου οι Ορθόδοξοι χριστιανοί του ελλαδικού χώρου, και όπου γης, γιορτάζουν πανευφρόσυνα με πανηγυρική θεία λειτουργία, με κοινωνία των αχράντων μυστηρίων (μεταλαβιά) των πιστών και με τρικούβερτα παραδοσιακά γλέντια.

Από τη Μεγαλόχαρη της Τήνου μέχρι και το τελευταίο εξωκλήσι των βουνών μας οι εορτές γίνονται με πίστη, μεγαλοπρέπεια και εύλογη συγκίνηση.

Κάτω απ' τα βαθίσκια πλατάνια στα μεσοχώρια των χωριών μας στήνεται ο χορός. Αρχίζει με το υποβλητικό και ανεπανάληπτο δημοτικό τραγούδι: "Μαρία λεν' την Παναγιά"! Τί μεγαλείο, τί έξαρση, τί έκσταση. Σεμνός χορός, επιβλητικός, υποβλητικός, με εσωτερικότητα και αίγλη.

Το πανηγύρι συνεχίζεται με γνήσια δημοτικά τραγούδια του λαού μας: 'Ηλιος, 'Ολυμπος, Μεσ' του Αιγαίου τα νησιά, Ντελή Παππάς, Τζαβέλαινα, Κατσαντώνης κ.α.

Αυτός είναι ο Έλληνας, αυτή είναι η ψυχοσύνθεση και η ψυχολογία του, ο αγνός ο ανόθευτος αετός του είναι του, η φωνή του Αιώνιου μέσα απ' τα φυλλοκάρδια του.

Ο περιούσιος λαός μας, ένα είδος αρχαίγονου ιεροφάντη, σε σημαδιακές γιορτές της Ορθοδοξίας μας, όπως είναι το Δεκαπενταύγουστο, γιορτάζει με πίστη, με ανάταση ψυχής, ευσέβεια και ευφροσύνη την Παναγία μας.

Έτσι του δίνεται η ευκαιρία να συνδεθεί με τον μίτο της εσωτερικότητάς του στο λαθύρινθο του μηδενιστικού λίβα του καιρού μας.

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ

Ο λαός μας τί κάνει; Η καλομάνα στην ενδοχώρα, στα χωριά μας, τα πάλαι ποτέ διαλάμπαντα, και στα αστικά κέντρα, ξεκίναγε, ξεπροβοδούσε το παιδί της

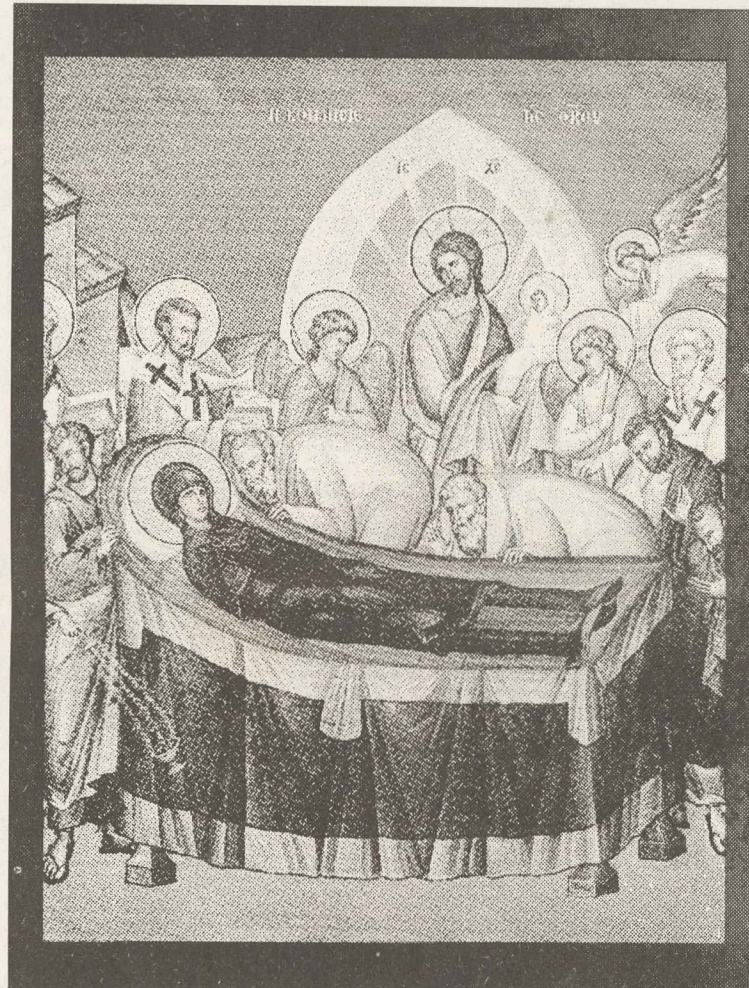
είναι, εθιμικού χαρακτήρα. Απ' τα γενοφάσγια της βίωσε και βιώνει απ' τη γιαγιά, τη μητέρα, τα αδέρφια, τον πατέρα την πίστη στο θεό. Στο χωράφι το παιδί

Ο ΓΛΥΚΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΓΓΕΛΩΝ

Κ.Β. ΠΑΣΧΟΥ

Καθηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών

Την ώρα που σημαίνουν οι καμπάνες της Παναγίας, ή την ώρα που ακούμε στις εκκλησιαστικές ακολουθίες μας το όνομα της υπεραγίας Θεοτόκου, όλοι οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί κάνουμε το σημείο του σταυρού. Τούτο σημαίνει πως συμφωνούμε όλοι με τον 'Όρο της Τρίτης Οικουμενικής Συνόδου και "ομολογούμε την αγίαν Παρθένον Θεοτόκον". Ακόμη, πως την παρακαλούμε και την ικετεύουμε σαν Μητέρα του Θεού να μεσιτεύει και να πρεσβεύει για μας τον Κύριο και Σωτήρα του κόσμου. Άπειρες παραφυάδες των Διαμαρτυρομένων, ανάμεσα στους οποίους και οι σοβαροφανείς μάρτυρες του Ιεχωβά, ἄρνούνται οποιαδήποτε τιμή στην Παναγία. Οι Ρωμαιοκαθολικοί πάλι πέφτουν στο άλλο άκρο, θεοποιώντας σχεδόν τη Θεοτόκο με τη Μαριολογία και τη Μαριολατρία τους. Η Ορθοδοξία όμως την τιμά και την ανεβάζει στο πιο ψηλό σκαλί του

σεβασμού της, πάνω απ' όλους τους αγίους και πάνω απ' όλα τα τάγματα των αγίων Αγγέλων: είναι η "αγία αγίων μείζων" και η "τιμιωτέρα των Χερουβίμ και ενδοξοτέρα ασυγκρίτως των Σεραφίμ". Είναι η Κεχαριτωμένη, που έδωσε το φαρμάκι και την αμαρτία της Εύας. Είναι η Γυναίκα, που έδωσε την ανισότητα των δύο φύλων. Είναι το καύχημα των γυναικών και του κόσμου ολάκερου. Είναι ό,τι καλύτερο είχε η γη μας, για να προσφερθεί και να γεννήσει τον ίδιο το Θεό μας. Είναι η μητέρα της Εκκλησίας, και επομένως και η μητέρα του κάθε Χριστιανού. Είναι το σκίπτρο και η δόξα της Ορθοδοξίας. Είναι η Μάνα μας η Παναγία, προς την οποία καταφεύγουμε στις δύσκο-

λές τις ώρες, ονομάζοντάς την: Ρόδον το Αμράντον, Κλίμακα επουράνιον, Κόσμου Καταφύγιον, Μυστικόν παράδεισον, Προστασία των Χριστιανών, Γρηγορούσα, Γοργοπλήκον, Οδηγήτρια, Παραμυθία των πενθούντων, Ταχείαν αντίληψιν, Ελευθε-

και ταις πρεσβείαις ταις σαις
Λυτρουμένη εκ θανάτου τας ψυχάς ημών.

Σε άλλη περίπτωση, μιλήσαμε για την Κοίμηση της Θεοτόκου πιο εκτεταμένα (βλ. 'Ερως Ορθοδοξίας, σελ. 53-60). Σήμερα θα προσπαθήσουμε ν' ανήψου-

τυπα, μα έχουμε και πεζά αριστουργήματα, που έχουν την αρχή τους σε ποιητικά κείμενα που αναφέρονται στην Παναγία. Τούτο δέχεται πολλές εξηγήσεις, μα η σπουδαιότερη είναι τούτη: η ποίηση είναι η πρώτη εκδήλωση θρησκευτικότητας. Εδώ, μάλιστα, που αφορά την κοινή Μάνα όλων των Χριστιανών, οι ποιητικές φωνές των χριστιανών έκαναν την Παναγίαν, όχι μονάχα μούσα τους, μα προστάτιδα και Καταφυγή και άγγελό τους. Έτσι της αφιέρωσαν τους καλύτερους ύμνους τους, που βρίσκονται σήμερα μαζεμένοι στις ακολουθίες των θεομητορικών εορτών, στην Παρακλητική, στο Θεοτοκάριο και σ' άλλα βιβλία της Εκκλησίας μας. Αξίζει να σημειώσουμε, πως για κανένα άλλο πρόσωπο της Ιστορίας του Κόσμου δεν έχουμε γραφτεί τόσα ποιήματα και τόσοι ύμνοι, όσοι για την Παναγία.

Θα χρειαζότανε μια ζωή ολόκληρη, για να μελετήσει μόνο κανείς ό,τι έχει γραφτεί για τη Θεοτόκο, σε ποιητικό ή πεζό λόγο. Βέβαια, υπάρχουν πολλά προβλήματα για τους φιλόλογους και τους θεολόγους, μέσα στην τεράστια και απέραντη Θεομητορική φιλολογία και γραμματεία. Όμως, αυτά είναι για τους ειδικούς και τα σπουδαστήριά τους. Εμείς, ακούμε το όνομα της Παναγίας και σταυροκοπούμαστε: ή το αναφέρουμε με πολύ μεγάλο σεβασμό, όταν κινδυνεύουμε: και σε κάθε λειτουργία μας ψάλλουμε:

Ταις πρεσβείαις της Θεοτόκου, Σώτερ, σώσον ημάς.

Ανάμεσα στα πολλά ονόματα, που ο ευσεβής Ορθόδοξος λαός μας δίνει στην Παναγία, δεν πρέπει να ξεχνούμε και κείνα, που προφητικά πολύ συχνά

αναφέρονται στην Αγία Γραφή. Τη συναντούμε πρώτα-πρώτα ως "Γυναίκα" στη Γένεση, που με το σπέρμα της θα συντρίψει την κεφαλή του διαβόλου (Γεν. 3,15). 'Αλλοτε, σαν "Κλίμακα" του Ιακώβ, απ' την οποία κατέβηκε ο Θεός σε μας (Γεν. 28,12-13). 'Αλλοτε πάλι, ως "Βάτον" που φλέγεται μα δεν κατακαίεται (Εξοδ. 3,1-4). 'Αλλη φορά ως "Στάμνα" που βαστάζει το ουράνιο μάννα, το Χριστό (Εξοδ. 16,33). Αλλού ως "Ράβδον" του Ααρών, που εβλάστησε (Αριθ.17,1-10).

'Αλλοτε ως "Πόκον" ενδρόσο, που προείδε ο Γεδών (Κριτ. 6,36). Ο Προφήτης Ησαΐας θα την ιδεί ως "Παρθένον", που βαστάζει μέσα στην αγιασμένη γαστέρα της τον Εμμανουήλ (Ησ. 7,14). Ο ίδιος προφήτης θα την ονομάσει αλλού "λαβίδα κούφην", που θα σκεπάσει τη φυγή του Κυρίου στην Αίγυπτο, όταν τον κυνηγούσε ο Ηρώδης (Ησ. 19,1). Ο Ιεζεκιήλ θα την ονομάσει "Πύλην" κекλεισμένην (Ιεζεκ. 44,1-3). Ο συγγραφέας της προς Εβραίους Επιστολής θα την πει "Σκηνήν" του Μαρτυρίου και "Κιβωτόν" της Διαθήκης (Εβρ. 9, 1-5). Αυτό το τελευταίο το συναντούμε πολύ συχνά στην ορθόδοξη μνημογραφία μας, που μνημονογεί την Παρθένον, σαν αγία Κιβωτό, που βάσταξε στα σπλάχνα της κ' έφερε ως εμάς τη ζωντανή νέα Διαθήκη, τον Ιησού Χριστό και Σωτήρα μας. Οι όροι άλλωστε της "Κιβωτού" και της "Κλίμακος" για την Παναγία είναι από τους πιο συχνούς και τους πιο αγαπημένους των μνημογράφων μας. Ειδικά στην μνημογραφία της Κοιμήσεως και ο τάφος ακόμη της Παναγίας ονομάζεται

Συνέχεια στην σελ. 6

ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ Η μαγική όψη του

ΦΩΤΗ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ

Έλα, φεγγάρι, αφημένο, να δώσεις πάλι λίγο μυστήριο σ' αυτή τη γή, που κατάντισε μια έρημο ξερή από τις στεγνές ψυχές των ανθρώπων. Απάνω από τις κορυφές των δένδρων αρμενίζεις, χωρίς να φαίνεται πως σαλεύεις από τον τόπο σου. Μέσα στο κρούσταλλο τ' ουρανού βασιλεύεις εσύ, όλο μοναχό. Το λυπημένο πρόσωπό σου είναι ήσυχο, ατάραχο, κι ως βογκάνε από κάτω σου οι βάρβαρες μηχανές. Όλα αλλάζουνε, μα εσύ είσαι πάντα το ίδιο, από τον καιρό που έγινε ο κόσμος μέχρι τώρα. Ρίχνεις το γλυκό φέγγος σου απάνω στη στεριά και στη θάλασσα, κι όλα γίνονται αλλοίωτικά, τα γεμίζεις με βαθύ μυστήριο. Εκεί που δειχνει κάματα, πέτρες και λογίων - λογίων άλλα σκληρά ιράγματα το δυνατό φως της ημέρας, με τη δική σου ιδιότητα αντιφεγγιά τα φανερώνει ασμένια, γέμισε η γης από ακριβά πετράδια!

Οι ισκίοι των βουνών, των δένδρων, των σπιστιών, είναι βαθιοί, σκοτεινοί, κ' εκεί μέσα ξεκουράζεται η ψυχή, σαν σε κάποιο μυστηριώδη Παράδεισο. Οι τοποθεσίες που έβλεπε κανένας την ημέρα, θαρρείς πως είναι άλλες, γινίκανε αγνώριστες με το μαγικό το φως σου. Θαρρείς πως τις βλέπεις στο όνειρό σου! Οι άνθρωποι σαλεύουνε κάτω από τα μυστηριώδη δένδρα σαν ισκίοι, σα ψυχές χωρίς κορμί, και δεν φωνάζουνε, μα περπατάνε σιωπηλοί, λες και δεν θέλουνε να ταραξούνε τη γαλήνη, που χύνεις απάνω σε όλα. Οι βράχοι θαρρείς πως είναι κρούσταλλα, που στέκονται το ένα πίσω από τ' άλλο θαμπά, σιωπηλά, γεμάτα πνεύματα μυστηριώδη. Τα λαγκάδια, οι κλεισούρες είναι σκοτεινές, άδυτα των αδυτών, απ' όπου ακούγονται μυστηριώδη μωρμουρίσματα.

Το μαρμαρένιο πρόσωπό σου βρίσκεται απάνω από τον Άθωνα και ρίχνει το ασπηνέριο φως του στα λογγάρια, στους κάβους, στα μοναστήρια και στις σκίτες. Δεν σαλεύει τίποτα. Μοναχά τα νερά ακούγονται που γαργαρίζουνε, κρυφά κάτω από τα πλατάνια κι από τις καστανιές. Στο πέλαγο δεν φυσάει πνοή. Από τα παραθύρια

ματά της τα κάνουνε ακόμα πιο παράξενα. Τα παλάτια, τα κάστρα, οι καλντεριμωμένοι δρόμοι, οι παλιές

ακτίνες σου, σαν να 'ναι μακρυνές κλωστές από κάποια μαγική αράκνη, και καταβαίνουν στο πλακόστρωμα της αρχαίας εκκλησίας. Από τη θαμπή αντιφεγγιά φαίνονται μέσα στις σκοτεινές καμάρες οι άγιοι, πνεύματα δικαίων, που αγρυπνούνε σιωπηλά. Στον τρούλλο ο Παντοκράτορας σκύβει από το υψηλό κατοικητήριο του - "εξέκυψεν εξ ύψους αγίου αυτού, Κύριος επί την γην επέβλεψεν"! Οι Αρχαγγέλοι στέκονται γύρω του και τον δορυφορούνε, χωρίς να σαλεύει κανένας. Δεν ακούγεται πνοή! Μοναχά από τη μεγάλη καμάρα, που στέκεται ο προφήτης Δαυΐδ, σαν να βγαίνει κάποιος ήχος, που λέγει: "Εάν γαρ και πορευθώ εν μέσω σκιάς θανάτου, ου φοβήθησμαι κακά, ότι συ μετ' εμού εί". Μέσα στο σκοτάδι ξεχωρίζουνε τα παμπάλαια σιτισία και το σκαλιστό τέμπλο. Τα καντήλια θαμποφέγγουνε με το κοκκινωπό φως τους. Το ασπρογάλαζο φως του φεγγαριού πέφτει απάνω στον πολυέλαιο και τα κρούσταλλα του βγάζουνε μία φωσφορένια αντιφεγγιά.

Τώρα μεσουρανίζεις, βουβή βασίλισσα τ' ουρανού, απάνω από τη ρεπαιομένη Πολιτεία του Μυστρά. Τα ξωτικά χαλά-εκκλησιές, όλα είναι βουτηγμένα μέσα σε μαύρους μυστηριώδεις ισκίους, κ' είναι ίδια στην όψη οπου έχεις απάνω σου. Κατά το φως σου απάνω στην πλυνιά του Ταύγετου, που καβαίνει από τις έρημες κορυφές του, ως κάτω στα ριζάμ του βράκου, όπου φορά σαν κορώνα το κάστρο του Βιλλαρδουίνου. Από κάτω απλώνει, ίδιος μ' ασπηνέιο πέλαγο, ο ελιώνας της Σπάρτης. Αντίκρυ, κατά το μέρος της Ανατολής, ακνοφαίνεται ο Μαλεβός με τις ήμερες λαγκάδες του, ειρηνικό βουνό, που το κάνει πιο μακάριο το ήσυχο φέγγισμά σου.

Στο μεταξύ, αρμενίζεις ολόενα στο συντεφάνιο θάμνος τ' ουρανού, χωρίς να φαίνεται πως μετατοπίζεσαι. Πας κατά το βασίλειμα. Πώς να κρυφτείς πίσω από τη θάλασσα, εκεί που κρύφθηκε ο μεγάλος ο γίγαντας, ο αδελφός σου, που ανάβει τον κόσμο με το άπυ το φως του. Όσο καταβαίνει κατά κει, το άσπρο το φως σου αρχίζει και κοκκινίζει, κι ολόενα κοκκινίζει περισσότερο. Η αντιφεγγιά σου πέφτει απάνω στην άβυσσο του πελάγου, που δεν έχει τέλος.

Ταξιδεύεις απάνω από πολιτείες κομιομένης, που αγρυπνάνε μονάχα όσοι χαίρονται κρυφά το μυστι-

ρίο σου, ή όσοι πονάνε και δεν μπορούνε να κοιμηθούνε, από κοιμητήριο λησμονημένα, γεμάτα

το μαγικό φως σου, στην ερημιά που κείτονται, δίχως να τα βλέπει κανένα μάτι, δίχως να τα φέρνει στη θύμησή του κανένας άνθρωπος. Η άβυσσος της θάλασσας, απλώνει ολόγυρα, έρημη και κείνη από τα καράβια με τα πολλά πανιά, από τα χρόνια που λείψανε οι κουρσάροι κι αφήσανε τα κόκκαλά τους, τα καράβια τους και τα γιαταγάνια τους απάνω στον ξέρακα της ακρογιαλιάς, εκεί που φωτρώουνε ατρί-βόλοι και φιλοκύβια. Τα κοιτάξεις με τα λυπημένα μάτια σου από ψηλά, που αρμενίζεις, μέσα στο χάος τ' ουρανού, σαν να 'σαι κανένα φάντασμα άλλου κόσμου, κομμένο κεφάλι χωρίς αίμα. Η θλιβερή αντιφεγγιά σου πέφτει στον ωκεανό και κάνει ένα αυλάκι, που πιάνει στενό από το πέλαγο, κι όσο έρχεται κατά τη στεριά φαρδαίνει κι ασπηνέιο το νερό που παίζει ανάμεσα στις μαύρες πέτρες της θαλασσοβραχιάς.

Αργοπερπατάς σαν νυκτοβάτης, και περνάς απάνω απ' άλλα μέρη, απάνω από πολιτείες, από χωριά, από χώρες ευτυχισμένες και δυστυχισμένες. Σε κοιτάζουνε καρδίες που είναι μεθυσμένες από το ψεύτικο μέθος της ευτυχίας, κι άλλες σε βλέπουνε με δακρυσμένο μάτι, κειτάμενες απάνω στο κρεβάτι, πονεμένες κι αγρυπνημένες, ως που να ξεμερδωεί να σε χάσουνε κ' εσένα, τη μονάχη συντροφιά τους και παρηγοριά τους... Όλα τα κοιτάξεις βουβή, χωρίς ν' αλλάξει το μαρμαρένιο πρόσωπό σου.

Σε είδα απάνω από την πολιτεία που γεννήθηκε, στα μέρη που σε είδε πριν να χάσει τα μάτια του κ' εκείνος, που, σαν στράβηθε, έβλεπε πιο καλά από όσους είχανε τα φως τους, και που τραγώθηκε τον πόλεμο της Τρωάδας. Το στακί το φως σου ασπινέ το πολυκόρφο βουνό της Ίδης, κ' έπεφτε στον μυστηριώδη καθρέφτη του πελάγου, ανάμεσα στη στεριά της Ανατολής και στη Μυτιλήνη.

Σε είδα από πάνω από τον ψηλό κάβο, που στέκονται κάτι σπασμένες κολόνες, σαν να 'ναι άσπρα φαντάσματα κι από κάτω τους περνάνε τα καράβια, που αρμενίζουνε

κατά την Ελλάδα. Σε είδα από πάνω από τα ποιάμια της Φρυγιάς, που βγάζουνε τη θολή αντίρα. Σε είδα απάνω από τον Σηκουάνα να κρέμεσαι και να φέγγεις τα παλιά τα κάστρα, τις νύχτες που ξαγρυπνούσε η αγία Γενοβέβα, τον καιρό που είκανε ζωσμένη την πολιτεία της τα άγρια τα έθνη. Σε είδα να στέκεσαι στον παγωμένο ουρανό, απάνω από την παλιά εκκλησιά της Παναγίας, κ' οι βρυκόλακοι να σε κοιτάζουνε βουβοί από τη σκεπή της. Σε είδα να στέκεσαι απάνω από τα παλιά μαύρα σπίατα μιας πολιτείας που 'ναι χτισμένη στην πράσινη ακροποταμιά του Ροδανού, και το νερό του αντιφεγγίζει στο ανάμεσα στον πικτόν ισκίο των δένδρων του.

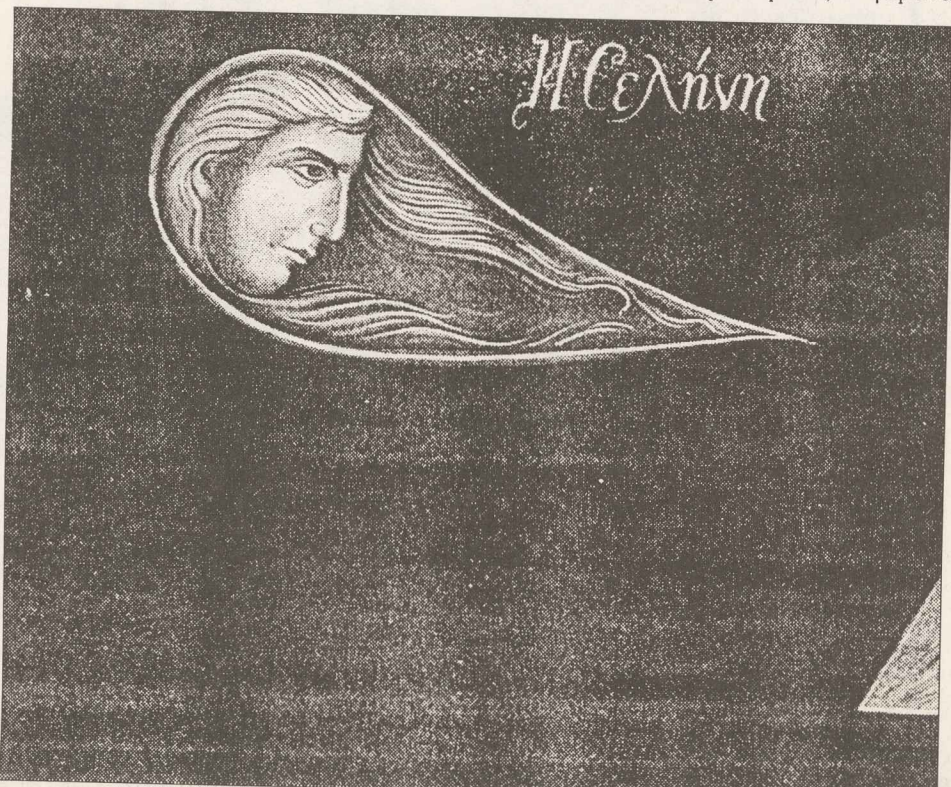
Σε είδα απάνω από ένα νεκροταφείο, που ήτανε θαμμένοι πλήθος κουρασμένοι ψαράδες του Ωκεανού, με τις ταφόπετρες καταφανωμένες από την άρνη κι από τις φουρτούνες.

Σε είδα στ' Άγιον Όρος, να στέκεσαι και ν' αγρυπνάς πάνω από τα παλιά μοναστήρια όπου κάνανε αγρυπνία οι πατέρες, κ' η ψαλμοδία τους ακουγότανε μέσα στη νύχτα κι ανέβαινε προς εσένα, που είσαι το υποπόδιο της Παναγίας.

Σε είδα απάνω από τους τάφους των Καληφάδων, στον κρουσταλλένιο ουρανό που σκεπάζει σαν μεγάλης Κουμπές τους κομμένες των ταξιμών. Οι μιναρέδες τους στεκόντανε σαν κυριαρχία μέσα στην γλυκεία άκνα σου, κι ο χλιαρός αγέρας μωσκοβολούσε από κάποια ξωτικά μυροδία.

Πόσες φορές σε είδα! Πάντα είσαι το ίδιο, και πάντα αλλοίωτικα. Λογής - λογής αισθημάτων νοιάθει κανένας μέσα του, που δεν μπορούνε να ειπωθούνε. Μα εσύ κοιτάξεις πάντα βουβή, "απαθής, αναίμοστος". Το στόμα σου είναι ασφαλισμένο. Τα μάτια σου είναι ανοικτά, χωρίς να κοιτάζουνε. Κι όμως, πόσα μυστήρια κρύβει αυτό το πρόσωπό σου, που φανερώνεται κάθε τόσο στον ουρανό σαν κάποιο πλάσμα άλλου κόσμου!

Φώτης Κόντογλου

Ο ΓΛΥΚΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΓΓΕΛΩΝ

Κ.Β. ΠΑΣΧΟΥ

Καθηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών

Συνέχεια από την σελ.2

"κλίμαξ προς ουρανόν":
**Κλίμαξ προς ουρανόν
ο τάφος της Παρθέ-
νου,
και Θεοτόκου πέχει,
ανάουσα τους πίστει
αυτήν αεί δοξάζο-
ντας!**

Ένας από τους πιό προικισμένους κληρικούς ρήτορας της Τουρκοκρατίας, αφιερώνοντας ένα βιβλίο του στην Παναγία, γράφει: "Είς τους πόδας σου τρέχει το βιβλίο τούτο, Κόρη Θεοχαρίτωτε, όχι μόνον διατί με την βοήθειάν σου εγράφη και με το χρυσόν σου όνομα εις πολλούς και πολλούς τόπους λαμπρύνεται, αμή και διατί Εσύ πλέα παρά άλλον τινά ερρηγόρευσας εις τον κόσμον. Τρισάθλιο, εμείς, ανίσως και με ένα "Γένοιτο" δεν ήθελες παρακινήσει τον Θεόν να αλλάξη με την γην τους αστέρας, και με μεταφοράν όχι πλέα ακουστή, δεν ήθελες τον μεταφέρει από τον κόλπον του Πατρός εις τα παρθενικά και αμόλυντα σπάχνα.

Οι άλλοι όσοι έζησαν εις τον κόσμο αγκαλά και ονομαστότατοι ρήτορες, όλοι επροοιμίασαν την ζωή με δάκρυα. Δεν εδηγήθησαν εις τον δρόμον της ίδιας των ζωής παρά δυστυχίας και ο επίλογος άλλος δεν εστάθη, παρά ένας φοβερός και πικρός θάνατος. Αμή εσύ, ρητορικώτατη Παρθένε, εις την κοιλίαν της μητρός σου ηγιασμένη, όχι μόνον εμπροοιμίασας την ζωήν με χαράν, αμή εστάθης και κάθε χαράς το Προοίμιον. Δεν εδηγήθης παρά ή τα μεγαλεία, εις τα οποία σε ύψωσεν ο Θεός· ή τα χαρίσματα, με τα οποία ο Ουρανός σε επλούτησε. Και ο Επίλογος δεν εστάθη παρά ένας γλυκός ύπνος όπου σε έκαμεν απέκει να εξυπνήσεις επάνω εις τους

Ουρανοούς, στεφανωμένη με άστρα και Παμβασίλισσα των Αγγέλων" (βλ. Φρ. Σκούφου, Πατριωτικά και Ηθικά, επιμ. Κ. Καιροφύλλα, Αθ. 1940, σελ.31-32).

Ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός της λέγει: "Και πώς

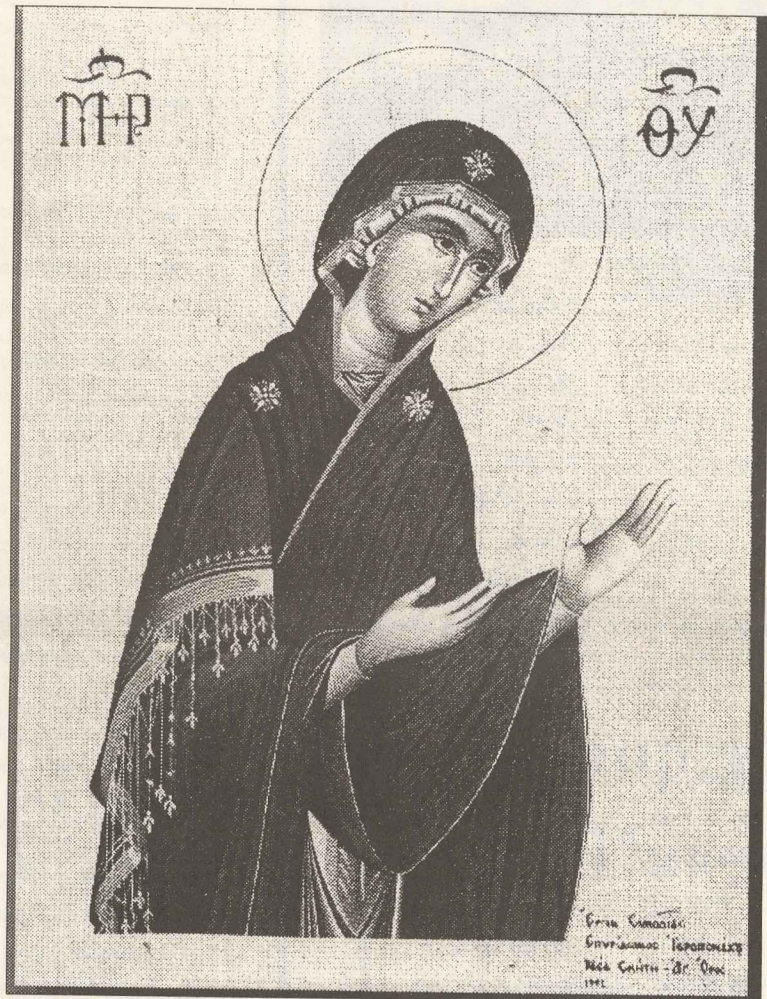
κατοικία της στην τρυφή του Κυρίου. Ο ίδιος ο Δαμασκηνός μιλάει σε άλλο σημείο (ό.π.96,753), για μετάσταση ή μετάθεση της Θεοτόκου, πράγμα που θα επαναλάβουν και άλλοι Πατέρες, καθώς και νεώτε-

ράζει και το στοιχείον της αναστάσεως στο λόγο του εις την Κοίμησιν της Παναγίας: "Εκείνο το σώμα μοναχόν, το οποίον εις όλη την ζωήν όπου έζησε, καθαρώτατον έμεινε από κάθε παραμικρότατον μολυσμόν της προαιρέσεως. Το Σώμα εκείνο, το οποίον δοχείον έγινε της Θεότητος, τον Θεόν εβάστασε και εις τον Θεόν σάρκα εδάνεισε, το σώμα το παρθενικόν και Θεομητορικόν, το σώμα λέγω της - κατά σάρκα - Μητρός του ενανθρωπήσαντος Λόγου, αυτό έλαβε την μεγάλην εξαίρεσιν· αυτό ανταμώνεται με την ψυχήν προτύτερα από την κοινήν ανάστασιν, μεθίσταται από της γην, ανεβαίνει εις τους ουρανοούς και αφθαρτίζεται. Αυτή είναι μία δόξα και εξαίρεσις, την οποίαν έλαβε μόνο το τεθεωμένον Σώμα του Θεανθρώπου Ιησού. Αυτή είναι δόξα μεγαλύτερη από όλαις ταις δόξαις, όπου έλαβεν η Θεοτόκος, να αναστηθή προτύτερα από την κοινήν ανάστασιν, να γένη άφθαρτος προτύτερα από τον καιρό της αφθαρσίας, να δοξασθή προτού να γένη η κρίσις και η εξέτασις, να λάβη την ανταπόδοσιν προτού να έλθη η ημέρα της ανταποδόσεως, να τιμηθή τέλος πάντων με προνόμια, όμοια με εκείνα του Υιού της".

Ο άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης βάζει κ' έναν νέο όρο και ομιλεί και περί αναλήψεως: "Η Κυρία ημών Θεοτόκος, μετά την εν τάφω τριήμερον αυτής Κοίμηςιν, όχι μόνον μετέστη, αλλά και ανέστη από του Τάφου, και ανελήφθη εις τους Ουρανοούς· και ηνώθη πάλιν η ολόφωτος αυτής ψυχή μετά του Θεοδόχου αυτής Σώματος, και ούτως ανέστη από του τάφου, και μετά την αναστασίν της,

ευθύς ανελήφθη σύσσωμος εις τους ουρανοούς, μάλλον δε υπέρ Ουρανοούς (Συναξαριστής, τ. Β΄, σ. 247). Θα κλείσουμε την ομιλία μας αυτή, με μία σύγχρονην ικεσία προς την Παναγία μας (βλ. τον άρθρο του Φ. Κόντογλου, "Κιβωτός" Β', σελ. 310-311): "Ναι! Σε μακαρίζομεν και δεν θα πάψωμε να σε υμνολογούμεν, προσάττρια των δυστυχισμένων, ελπίδα των θαλασσοδαρμένων, σεμνόν καύχημα των Ορθοδόξων Χριστιανών. Σώζε αεί, Θεοτόκε, την κληρονομίαν σου. Αποσκέπαζε την πτωχήν χώραν μας, όπου αγαπά το άγιον πρόσωπόν Σου περισσότερον από κάθε τι εις τον κόσμον, επειδή είναι βασανισμένη, όπως είσαι και Εσύ, και διά τούτο η αγάπη της είναι πονεμένη αγάπη. Δι' Έσένα έχει τις τρεις εκκλησίες και ερημοκλήσια παντού, εις τα βούνα, εις τους κάμπους, εις τις ακρογιαλιές, εις τα νησιά, εις τες πολιτείες κ' έβαλε μέσα ως θησαυρόν ατίμητον το άγιον εικόνισμά σου... Μέσα εις τα ταπεινά κατοικητήριά σου, όλα μοσχοβολούν από το λιβάνι και από το κερι όπου εμάζεψεν η προκομμένη μέλισσα, βόσκοντας εις τα αγριολούλουδα των βουνών μας, όπου είναι αγνά σαν κ' Έσένα. Σήμερα είναι δια την Ελλάδα και διά την Ορθοδοξίαν εορτών εορτή και πανηγυρις πανηγύρεων. Από την χάριν σου τα πτωχά μας σπίτια γεμίζουν χαράν, γίνονται παλάτια. Η στεριά και η θάλασσά μας αγάλλονται. Οι πτωχοί γίνονται πλούσιοι. Οι δυστυχισμένοι γίνονται χαρούμενοι. Άπας γηγενής σκιρτά τω πνεύματι λαμπαδουχούμενος!"

Π.Β. ΠΑΣΧΟΣ
"Η δρόσος του Πνεύματος"

Η υπεραγία Θεοτόκος

θανάτου γεύση, η άχραυτος; Συ προς ζωήν γέφυρα, κλίμαξ προς ουρανόν· και προς αθανασίαν ο θάνατος πορθμείον γενήσεται. Όντως, μακαρία Σύ, παμμακάριστε!" (Migne, Ε.Π. 96,733). Σε άλλο σημείο της λέγει: "έπρεπε, όπως το χρυσάφι, αφού αποβάλεις το γεώδες πάχος της θνητότητας, με άφθαρτη και καθαρή, εκλάμπουσα στο φέγγος της αφθαρσίας σάρκα, ν' αναστηθείς από μνήμα". Οι πιστοί την υμνούν και την δοξάζουν, την αποθέτουν στην Κοίμησή της μέσα στον τάφο, μα εκείνη άφησεν άδειο το μνήμα της και γεμίζει με την ίδια τη δόξα της τον Παράδεισο, για να χει την κατάπαυσή της στην ουράνια ζωή και την

ροι θεολόγοι και ιεροκήρυκες, όπως ο Μηνιάτης, ο Θεοτόκης, ο Νικόδημος Αγιορείτης. Ακούστε τον Ηλία Μηνιάτη, που μας λέγει: Ιδέτε τον τάφον εις το χωριόν της Γεοθημανή, και θέλετε τον εύρει κενόν· διατί τάφος δεν δύνεται να χωρέση την Μητέρα της Ζωής, το δοχείον της σσεαρκωμένης Θεότητος, του οποίου τόπος αντάξιος είναι ο θρόνος της θείας δόξης. Και επάνω εις τοιούτον θρόνον, εκ δεξιών του βασιλέως, Θεού Χριστού, μεταστάσα η Μητηρ του Θεού κάθεται ως βασίλισσα των ουρανών και επιγείων, υπερτέρα πάσης κτίσεως" (βλ. το λόγο του, "εις Κοίμηςιν της Θεοτόκου).

Ο Νικηφόρος Θεοτόκης

Αναπτυξιακές δυνατότητες της Περιοχής Τζουμερκών

Εισήγηση της Ομοσπονδίας Τζουμερκιωτών στη 10η Συνδιάσκεψη του Βουργαρελίου από τον Πρόεδρό της κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟ ΓΚΟΡΟΓΙΑ στις 02-08-1998

ΥΠΟΔΟΜΗ
(Υπάρχουσα Κατάσταση Σήμερα - Προοπτική

Είναι γνωστό το χαμηλό επίπεδο των υποδομών και ειδικά των συγκοι-

νωνιακών δικτύων της περιοχής, που σε συνδυασμό με την κατάσταση του οδικού δικτύου και που είναι πρωταρχικής σημασίας παράγοντας για την ανάπτυξη μιας περιοχής, για την διευκόλυνση των εμπορευματικών μεταφορών, την ανάπτυξη του τουρισμού, την εξυπηρέτηση των κοινωνικών αναγκών κ.λ.π. χαρακτηρίζουν σήμερα τα Τζουμερκα, ως προβληματική περιοχή.

Το υπάρχον σήμερα οδικό δίκτυο της περιοχής εκτός του ότι δεν ολοκληρώθηκε, αφού υπάρχουν ακόμη αναφάλωτα μεγάλα τμήματα αυτού, αλλά και ημιδιανοιγμένα ή αδιάνοικτα, παρουσιάζει έκδηλα τα χαρακτηριστικά των δυσκολιών και των περιοριστικών όρων, μέσα από τους οποίους αναπτύχθηκε που ακόμα και σήμερα να είναι προβληματικό και σε πολλά σημεία επικίνδυνο.

Αλλά και η λοιπή υποδομή της περιοχής (επικοινωνίες, συγκοινωνίες, ηλεκτροπαραγωγή, ύδρευση, αποχέτευση, διαχείριση των απορριμμάτων, παιδεία, υγεία κ.λ.π. είναι υποβαθμισμένη, ανεπαρκής έως ανύπαρκτος, σε ορισμένους τομείς προβληματική.

Ακόμη και η ύδρευση αυτής της περιοχής, με τα πολλά νερά, είναι προβληματική, ενώ η υποδομή της υγείας (Κέντρα Υγείας, Αγροτικά Ιατρεία) είναι στοιχειώδης έως ανύπαρκτος.

Και το ερώτημα σήμερα είναι: Έχει δυνατότητες ανάπτυξης η περιοχή των Τζουμερκών; η απάντηση είναι καταφατική και θα τη συνδυάσουμε με τις προτάσεις που θα ακολουθήσουν.

1. Είναι γνωστό σε όλους ότι τα Τζουμερκα δεν πήραν το μερίδιο που τους ανήκει, για διάφορους λόγους, αλλά και γιατί δεν έγιναν συντονισμένες προσπάθειες, με τεκμηριωμένες προτάσεις και εισηγήσεις την κρίσιμη εποχή των αποφάσεων κατανομής κονδυλίων και εντάξεως σε προγράμματα χρηματοδότησης, των διαφόρων έργων που είχε και έχει ανάγκη η περιοχή. Από τα προγράμματα Β' ΚΠΣ (ΠΕΠ/2 ΗΠΕΙΡΟΥ κ.λ.π.).

2. Το συνολικό ποσό, για έργα υποδομής στην περιοχή Τζουμερκών με τα σημερινά δεδομένα, εκτιμάται ότι για την περίοδο 1994-1999 θα αγγίξει τα 4,5 έως 5 δις δραχ. Το ποσό αυτό, παρότι εκ πρώτης όψεως φαίνεται ικανοποιητικό, στην πραγματικότητα είναι πολύ μικρό, σε σχέση με το απαιτούμενο, για πλήρη και αποτελεσματική αντιμετώπιση τόσο του βασικού οδικού

δικτύου της περιοχής, όσο και των λοιπών έργων υποδομής (ύδρευση, αποχέτευση, τουρισμός, διαχείριση απορριμμάτων, αναπαλαιώσεις κ.λ.π.) αφού μόνον για το οδικό δίκτυο των Τζουμερκών προεκτιμάται ότι απαιτείται μια

το πρόγραμμα θέλει αναθεώρηση αφού για την περιοχή της ορεινής Άρτας συνολικά είναι 78 εκ. δρχ.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Είναι ο μόνος τομέας, που μπορεί να συμβάλει αποφασιστικά στην ανάπτυ-

δασικά έργα, διαχείριση απορριμμάτων κ.λ.)

(4) Βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών των ΔΕΚΟ (ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΕΛΤΑ κ.λπ)

(5) Βελτίωση των συνθηκών παιδείας και εκπαίδευσης της περιοχής, τόσο σε υλικοτεχνική υποδομή, όσο και σε προσωπικό προσαρμοσμένο στις σημερινές συνθήκες και απαιτήσεις μιας σύγχρονης παιδείας.

(6) Αξιοποίηση του Σπηλαίου Πραμάντισμένη αλλά και της χαράδρας Αράχθου και Καλαρρυτικού και των πανέμορφων βουνών μας.

(7) Παρεμβάσεις στην καταγραφή, μελέτη, συντήρηση, αξιοποίηση και προβολή των παραδοσιακών στοιχείων της περιοχής (Πέτρινα γεφύρια, νερόμυλοι, εκκλησίες, μοναστήρια, καμπαναριά, βρύσες, οικοδομές με αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον κ.λ.π.).

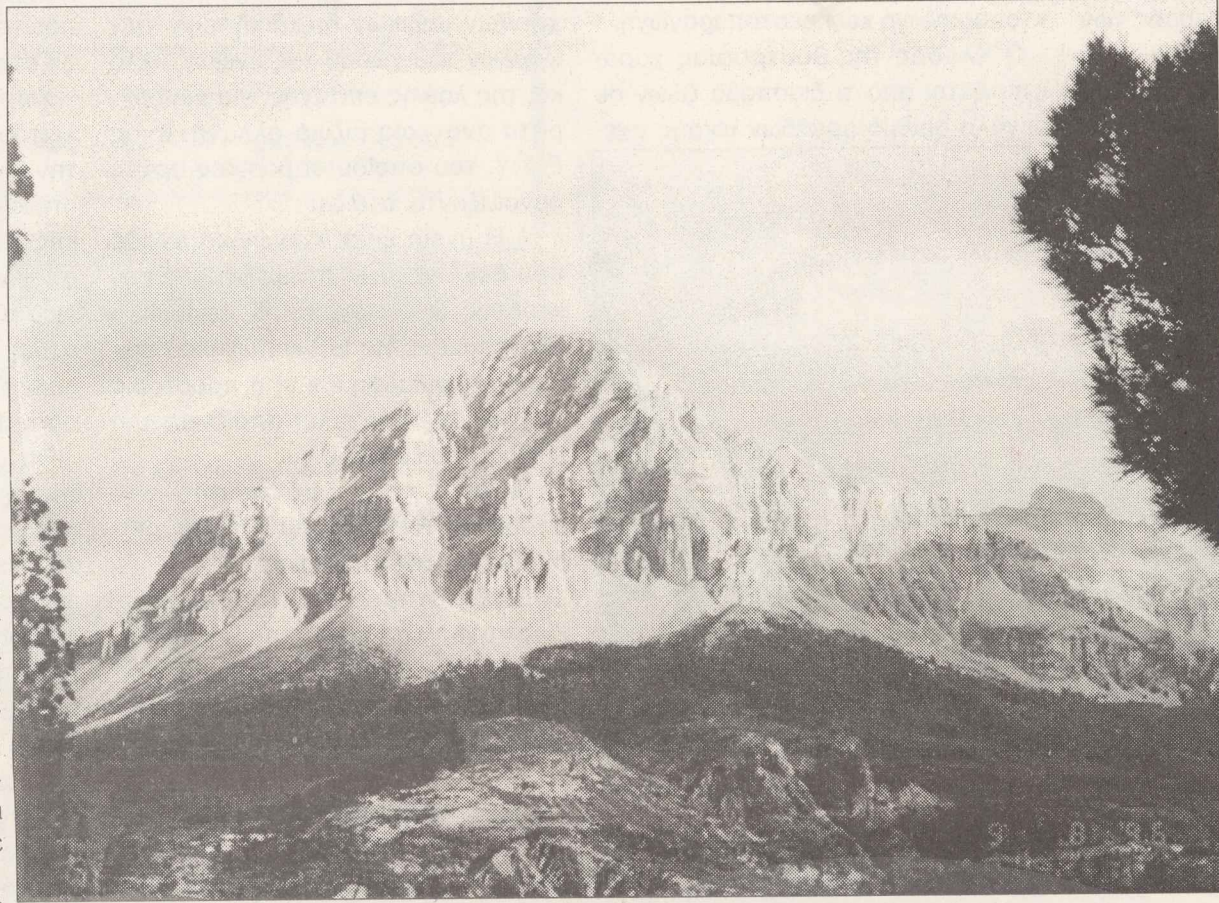
Για την συγκεκριμένη παρέμβαση, την οποία θεωρούμε βασική για την περιοχή και η οποία θα βοηθήσει και τον τουρισμό κάνουμε συγκεκριμένη πρόταση υλοποίησης.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση και τα Τοπικά Συμβούλια να καταγράφουν τα συγκεκριμένα έργα και σε συνεργασία με τους κ.κ. Νομάρχες Ιωαννίνων και Άρτας και τους αρμόδιους υπηρεσιακούς παράγοντες να προϋπολογίσουν την απαιτούμενη δαπάνη και να ζητήσουν την χρηματοδότηση από το ΥΠΕΧΩΔΕ από τα διάφορα προγράμματα (ΕΤΕΡΠΣ κ.λ.π.) Αυτό έγινε στο ΖΑΓΟΡΙ και μπορεί και δικαιούται να γίνει και στα Τζουμερκα.

Η ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ ΣΤΑ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ
(ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ - ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ)

Η αγιοπροβατοτροφία είναι βασικός κλάδος της κτηνοτροφίας στην περιοχή και αποτελεί το συγκριτικό πλεονέκτημα της περιοχής με μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης. Κύρια κατεύθυνση αποτελεί η γαλακτοπαραγωγή και δευτερεύουσα η κρεατοπαραγωγή, είναι δε ο καλύτερα προσαρμοσμένος στις φυσικές συνθήκες της ορεινής και ημιορεινής περιοχής των Τζουμερκών. Καλύπτει δε μεγάλο μέρος του ελλείματος ερυθρών κρεάτων που παρατηρείται στη χώρα μας και μπορεί να ενισχύσει την εδαγωγική δυνατότητα της Συνεταιριστικής Βιομηχανίας Κρέατος. Το στοιχείο αυτό του πρωτογενούς τομέα της κτηνοτροφίας είναι καθοριστικό για την οικονομία της περιοχής με μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης. Υπάρχουν όμως οξυμένα προβλήματα, που αντιμετωπίζει σήμερα η κτηνοτροφία και απαιτούν τη λήψη άμεσων μέτρων ενίσχυσής της.

Συνέχεια στη σελ. 8

ΣΤΡΟΓΓΟΥΛΑ (Κορυφή των θρυλικών Τζουμερκών) (υψ. 2.107μ.)

πρόσθετος πίστωση της τάξεως των 5 δις δρχ.

3. LEADER/2

Στόχος της πρωτοβουλίας αυτής είναι η εξομάλυνση των προβλημάτων, που προκαλούνται από την πρακτική εφαρμογή της αναθεώρησης της ΚΑΠ στον αγροτικό χώρο, καθώς και η εξεύρεση νέων προσανατολισμών και μορφών ανάπτυξης, η αξιοποίηση του ενδογενούς δυναμικού και ανάδειξης τοπικών πόρων, ο συνδυασμός της αγροτικής ανάπτυξης με την προστασία και ανάδειξη του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων.

Στο μέτρο αυτό μπορούν να ενταχθούν πολλές δραστηριότητες. Ενδεικτικά αναφέρουμε τα παρακάτω:

-Μελέτες ολοκληρωμένης ανάπτυξης
-Αγροτουριστικές μονάδες
-Ανάπτυξη αθλητικού περιπατητικού και ορειβατικού αθλητισμού
-Ανάδειξη θρηματοποιίας
-Ανάπλαση - ανάδειξη παραδοσιακών οικισμών
-Προστασία - αποκατάσταση - αξιοποίηση περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και οικόσμημάτων.

Η διαχείριση του προγράμματος αυτού γίνεται για τους Ν. Ιωαννίνων και Θεσπρωτίας από την (ΗΠΕΙΡΟΣ Α.Ε) και για τους Ν. Άρτας και Πρέβεζας από την "ΕΤΑΝΑΜ Α.Ε" και αυτό

ξη της περιοχής. Αναφερόμαστε βέβαια σε ένα είδος ήπιου τουρισμού, με σεβασμό στο περιβάλλον και τις απaráμιλλες ομορφίες των Τζουμερκών, σε οικογενειακές ή παρόμοιες μορφές αγροτουριστικής επιχειρήσεως, που μπορούν να ενταχθούν στα προαναφερθέντα προγράμματα.

Η μορφή αυτή του τουρισμού για την περιοχή των Τζουμερκών σε συνδυασμό με την αξιοποίηση και προβολή των μνημείων της πολιτιστικής ταυτότητας της περιοχής, είναι ο τομέας, κατά την άποψή μας που μπορεί να αναζωογονήσει αυτή την περιοχή και έχει τη δυνατότητα να δώσει απασχόληση σε νέους ανθρώπους για να μειώσουν στον τόπο τους αλλά και κίνητρα σ' όσους θέλουν να επιστρέψουν.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

(1) Αξιοποίηση των διατεθεισών πιστώσεων, από LEADER/2 και ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ με παρεμβάσεις και αναστηρίσεις των πιστώσεων και λοιπές παρεμβάσεις κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο για την ολοκλήρωση των προγραμματισμένων έργων που είναι σε εξέλιξη.

(2) Ολοκλήρωση της κατασκευής του οδικού δικτύου της περιοχής (οδικό κύκλωμα Τζουμερκών, με εξεύρεση και διάθεση συμπληρωματικής χρηματοδότησης 5 δις δρχ.

(3) Εξεύρεση και διάθεση συμπληρωματικής χρηματοδότησης, για να λοιπά έργα υποδομής της περιοχής (ύδρευση, αποχέτευση, αντιπλημμυρικά έργα,

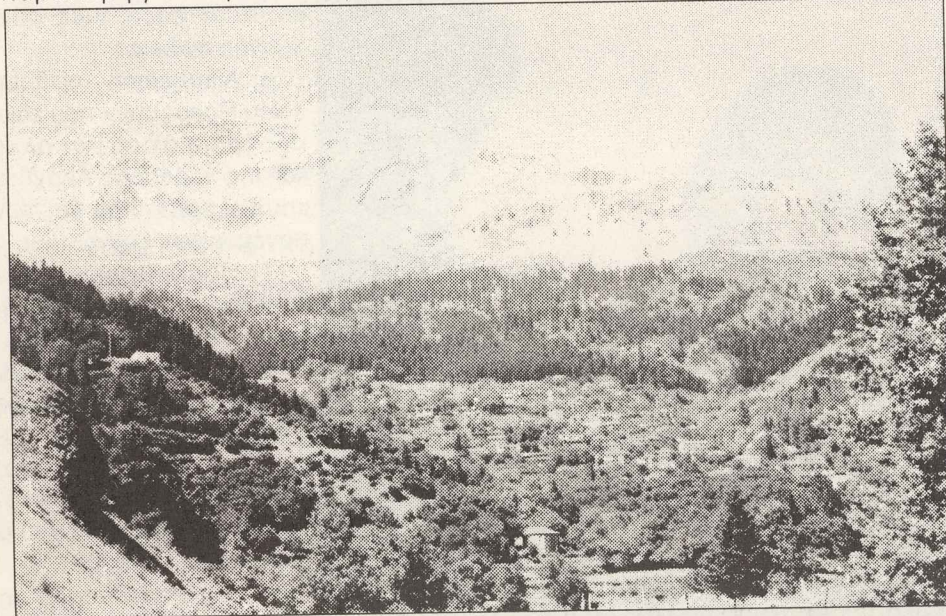
Αναπτυξιακές δυνατότητες της Περιοχής Τζουμέρκων

Εισήγηση της Ομοσπονδίας Τζουμερκιωτών στη 10η Συνδιάσκεψη του Βουργαρελίου, από τον Πρόεδρό της κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟ ΓΚΟΡΟΓΙΑ στις 02-08-1998

Συνέχεια από την σελ. 7

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ - ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ:

- Βελτίωση και εκσυγχρονισμός των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων.
- Δημιουργία σύγχρονου δικτύου παραλαβής του γάλακτος με νέα

Το Βουργαρέλι της Άρτας, κάτω από τις κορυφές της Κοσιλάτας (2-8-98)

παραληπτήρια και σταθμούς πρόψυξης.

- Κίνητρα για την μετεγκατάσταση των ποιμνιοστασίων, με σκοπό τη βελτίωση του οικιστικού περιβάλλοντος των κοινοτήτων.

- Παροχή κρατικής επιστημονικής βοήθειας για την γενετική βελτίωση των υπάρχοντων ζωικών κεφαλαίου, με δημιουργία σε κάθε επαρχία των Νομών Ιωαννίνων και Άρτας, Σταθμών με γενετικούς βελτιωμένα ζώα, όπου θα συνδυάζεται η ανθεκτικότητα των ντόπιων φυλών με τη μεγαλύτερη δυνατή γαλακτοπαραγωγή και κρεατοπαραγωγή.

- Μείωση του κόστους παραγωγής των κτηνοτροφικών προϊόντων και αύξηση της ανταγωνιστικότητάς τους.

- Πλήρη και δυναμική αξιοποίηση των Κοινοτικών Προγραμμάτων και των Εθνικών Νόμων - Κινήτρων.

- Χρηματοδοτική στήριξη των νέων κτηνοτρόφων για την είσοδό τους στο επάγγελμα, με επιδότηση των λειτουργικών δαπανών των μονάδων τους και φοροαπαλλαγές τουλάχιστον τα πρώτα πέντε χρόνια λειτουργίας τους.

- Στήριξη σε μεγάλη κλίμακα του ανθρωπίνου παράγοντα με συνεχή και διαρκή κατάρτιση και εκπαίδευση των κτηνοτρόφων για την απόκτηση επαρκών επαγγελματικών εφοδίων και για την ενίσχυση της αυτοπεποίθησης, ώστε να επιβιώσουν στο ευρύτερο κοινωνικό χώρο.

ΒΟΟΤΡΟΦΙΑ

- Η βοοτροφία αποτελεί στην περιοχή δευτερεύοντα κτηνοτροφική απασχόληση και διακρίνεται σε γαλακτοπαραγωγή και κρεατοπαραγωγή.

Ο Κλάδος της βοοτροφίας χαρακτηρίζεται από τη διασπορά ζώων σε μεγάλο αριθμό μονάδων μικρής σχε-

χειρήθηκε και επιχειρείται ακόμα και σήμερα να ανατραπεί με το Ε.Σ.Υ. στον τομέα της υγείας. Αυτό υπήρξε το αποτέλεσμα της δικαίωσης πολύχρονων μαζικών διεκδικήσεων των φορέων του χώρου της υγείας, αλλά και της λαϊκής επιταγής, για μια αδήρητα αναγκαία ριζική αλλαγή. Ενώς Ε.Σ.Υ. του οποίου οι βασικές αρχές συνοψίζονται στο ότι :

α) Η υγεία είναι κοινωνικό αγαθό που δεν υπακούει στους νόμους του κέρδους, β) οι πολίτες όλοι έχουν το ίδιο δικαίωμα για ίση και υψηλού επιπέδου περίθαλψη και γ) η προστασία της υγείας αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του κράτους.

Αλήθεια τόσα χρόνια από την εφαρμογή του ΕΣΥ, γιατί τόσες απαράδεκτες καθυστερήσεις;

Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο-Δορυύτη, Χατζηκόστα- Ιωάννινα. Από στοιχεία που υπάρχουν διαπιστώνονται κενά στη στελέχωση, τα οποία απαιτούν ταχύτατη συμπλήρωση.

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΡΤΑΣ

Εγινε επιτέλους η μεταφορά, και το μεγάλο ερώτημα είναι πως θα λειτουργήσει; Έγινε μια απλή μεταφορά του προσωπικού που υπήρχε στο

Εκτιμάται ότι ο κλάδος θα εξακολουθήσει να παρουσιάζει προβλήματα και στο μέλλον, εξαιτίας της πολιτικής της Ε.Ε. για μείωση των επιδοτήσεων, αύξηση των ποσοστώσεων και μείωση των τιμών.

Για την αντιμετώπιση των πιέσεων και των επιπτώσεων στη βοοτροφία προτείνονται μια σειρά μέτρων όπως:

Βελτίωση του ζωικού κεφαλαίου και εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεων.

Διαρκής πρακτική εκπαίδευση και πληροφόρηση των παραγωγών.

Ολοκληρωμένη και διαρκής ζωοτεχνική υποστήριξη.

ΥΓΕΙΑ (ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ - ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ)

Αναμφίβολα ένα από τα οξύτερα και σοβαρότερα κοινωνικά προβλήματα που αντιμετωπίσει μεταπολεμικά η χώρα μας και το οποίο και σήμερα συνεχίζει να βρίσκεται στο επίκεντρο του γενικού ενδιαφέροντος, αποτελεί το θέμα της υγείας.

Επί πάρα πολλά χρόνια και μέχρι την έναρξη της εφαρμογής του Ε.Σ.Υ. καμία ουσιαστική αλλαγή δεν υπήρξε στην οργάνωση και παροχή υπηρεσιών υγείας στον τόπο μας.

Η απαράδεκτη αυτή κατάσταση επι-

να λειτουργήσει όπως πρέπει.

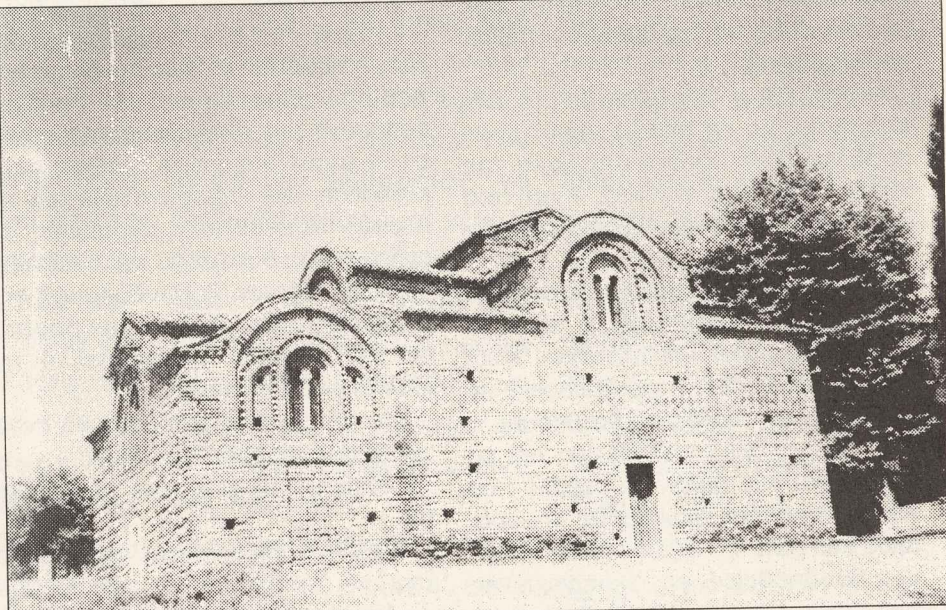
ΚΕΝΤΡΑ ΥΓΕΙΑΣ

Αποστολή τους να προσφέρουν πρωτοβάθμια περίθαλψη και φροντίδα στο πληθυσμό της υπαίθρου.

Χωρίς αμφιβολία τα Κ.Υ. σήμερα λειτουργικά απέχουν σημαντικά από την ολοκληρωμένη αποστολή τους, η οποία πρέπει να είναι πλην της ιατρικής περίθαλψης και αντιμετώπισης προβλημάτων υγείας, η υγειονομική διαφώτιση του πληθυσμού, η προληπτική ιατρική, και η ανάπτυξη του τομέα της κοινωνικής ιατρικής και φροντίδας.

Ωστόσο η στελέχωση των Κ.Υ. δεν είναι καθόλου ικανοποιητική και από στοιχεία που υπάρχουν διαπιστώνονται κενά στη στελέχωση, τα οποία απαιτούν ταχύτατη συμπλήρωση. Η κάλυψη αναγκών αρκετές φορές από αποσπασμένους αγροτικούς γιατρούς δεν λύνει ασφαλώς το πρόβλημα. Χρειάζεται στελέχωση πλήρης και άρτια σύμφωνα με τις προδιαγραφές σωστής λειτουργίας των Κ.Υ.

Καταλήγοντας για να κερδηθεί η μάχη της άρσης όλων των περιορισμών παραγόντων, οι οποίοι εξακολουθούν να παραμένουν σε αρκετό ποσοστό, και για την πλήρη επιτυχία του Ε.Σ.Υ. η πολιτική βούληση της

Η περίφημη Κόκκινη Εκκλησία στην περιοχή Βουργαρελίου Άρτας

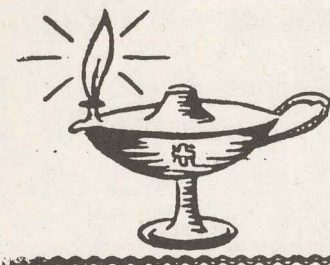
παιαί Νοσοκομείο, άντε και μερικές ακόμα προσλήψεις (πάντα με το σταγονόμετρο) και ξεμπερδέψαμε; Κάτι τέτοιο όχι μόνο θα μεταφέρει τα πολλά χρόνια και οξυμένα προβλήματα που υπήρχαν στο παλαιό Νοσοκομείο αλλά θα δημιουργήσει και πολλά καινούργια και σοβαρότερα. Ο αρτητός λαός θα πρέπει να επαγρυπνεί, να ενημερώνεται για να πάρει την κατάσταση στα χέρια του. Να απαιτεί την πρόσληψη του αναγκαίου ιατρικού και παραϊατρικού προσωπικού ούτως ώστε το νέο Νοσοκομείο

πολιτείας για την ολοκλήρωσή του, θα πρέπει να εκδηλωθεί και μία παραπέρα αύξηση των δαπανών για την υγεία.

Μια καλή οργάνωση των υπηρεσιών υγείας πρέπει να προβλέπει και να οργανώνει.

α) την πρόληψη.
β) την πρωτοβάθμια περίθαλψη και φροντίδα

γ) την Νοσοκομειακή περίθαλψη
και τα τρία σκέλη είναι στενά δεμένα μεταξύ τους και δεν μπορεί κανένας να τα ξεχωρίσει.

ΛΑΔΙ
ΣΤΟ
ΛΥΧΝΑΡΙ

Οι πρόσφατοι κρίκοι της αλυσίδας αγάπης και τα καινούργια φτερά για το Σύνδεσμο και την εφημερίδα μας είναι:

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «Κ.Ν.»

- Δέκα πέντε (15.000 δρχ.), οι **Αδελφές Παύλου Μπισδάκη**, που διαμένουν στην Αθήνα.
- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.), ο κ. **Κων/νος Μπισδώλης**, που διαμένει στο Καστρί Λαριών.
- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.), η κ. **Καλλιόπη Ρούμπου**, που διαμένει στην Αθήνα.
- Δέκα χιλιάδες (10.000 δρχ.), η κ. **Δήμητρα Μπαργιάννη του Σωτηρίου**, που διαμένει στα Γιάννινα.
- Δύο χιλιάδες (2.000 δρχ.), ο κ. **Δημήτριος Κακούρης**, που διαμένει στην Ηγουμενίτσα.
- Δέκα χιλιάδες (10.000 δρχ.), η κ. **Παρασκευή Τζαλαβρά**, που διαμένει στη Θεσσαλονίκη.
- Τρίντα χιλιάδες (30.000 δρχ.), η κ. **Παρθένω Κωτσάκη - Αλεξανδρά**, που διαμένει στην Αθήνα, εις μνήμην της αγαπημένης της μητέρας **ΚΑΛΛΙΤΕΑΣ ΚΩΤΣΕΛΥΤΗ** και των γοητρών της **ΗΡΑΚΛΗ ΓΚΟΤΖΑΜΑΝΗ**, **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΝΙΤΣΑ** και **ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΓΚΟΡΓΚΟΛΗ**.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΓΑΜΟΙ

1. - Ο κ. **Βασίλειος Αντωνίου**, με την κ. **Όλγα Δημητρίου -Μπόρου** στην Αμυγδαλέα Λαρίσας.
2. - Ο κ. **Νίκος Πασάς** με την κ. **Αγλαΐα Ρίζου** του **Αλέκου** στην Πρέβεζα.
3. - Ο κ. **Ηλίας Ζέκης** με την κ. **Μαρίνα Κωτσάκη** στο Συκούριο.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου μας συγχαίρει θερμά τα εκλεκτά ζεύγη, που παντρεύτηκαν και τους εύχεται "ΧΑΡΟΥΜΕΝΗ και ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΗ ΖΩΗ"

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Ο αείμνηστος συμπατριώτης μας **ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΑΚΑΒΙΤΣΗΣ** του **Παντελή**, στα Γιάννινα.
- Η αείμνηστη **ΚΑΛΙΟΠΗ ΤΣΙΜΠΙΚΗ**, στο Κουλούρι Λαρίσης.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου μας εκφράζει τη θαυμάσια λύπη και οδύνη του, για το θάνατο των εκλεκτών και αγαπητών συμπατριωτών μας, συλλυπείται τους οικείους τους και εύχεται όπως το χώμα που τους σκέπασε να είναι ελαφρύ και η μνήμη τους αιώνια.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Η κ. **Μαρία Γκατζόγια σύζυγος του Παύλου**, απέκτησε αγοράκι.
- Η κ. **Όλγα Γκούμα σύζυγος του Σπυριδώνος**, απέκτησε δίδυμα αγοράκια.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου μας συγχαίρει θερμά τους γονείς των νεογνών και εύχεται να ζήσουν ευτυχισμένα και χαρούμενα.

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΩΝ ΜΑΣ ΣΕ ΑΝΩΤΑΤΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΣΧΟΛΕΣ

- **ΑΡΕΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ** του **Βασίλειου**, στη Σχολή Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
- **ΓΚΟΓΚΑΚΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ** του **Χρήστου**, στη Σχολή Ζωικής Παραγωγής των Τ.Ε.Ι. Άρτας.
- **ΓΕΩΡΓΑΤΖΑ ΑΘΗΝΑ** του **Δημητρίου**, στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Ιωαννίνων.
- **ΜΠΑΡΓΙΑΝΝΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ** του **Ευαγγέλου**, στη Σχολή Αυτοματισμού των ΤΕΙ Θεσ/νίκης.
- **ΠΑΒΛΑΞΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΑ** του **Σταμάτη**, στη Γαλλική Φιλολογία του Παν/μιου Αθηνών.
- **ΔΟΔΟΡΗ ΑΓΓΕΛΙΚΗ** του **Γεωργίου**, στη Σχολή Οικονομικών Επιστημών του Παν/μιου Ιωαννίνων.
- **ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ** του **Γεωργίου**, στη Σ.Μ.Υ.Ν. (Σχολή Μονίμων Υπαξιωματικών Ναυτικού).
- **ΚΑΤΣΙΚΗ ΜΥΡΤΩ** του **Αποστόλου α**) στη Σχολή Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και Επικοινωνίας του Παντείου Πανεπιστημίου και β) στην Κρατική Σχολή Χορού, όπου αρίστευσε (3η επιτυχία).
- **ΠΑΠΑ ΒΙΚΤΟΡΙΑ** του **Ιωάννη**, στη Σχολή Αξιοματικών της Ελληνικής Αστυνομίας.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου μας, συγχαίρει θερμά τους επιτυχόντες και εύχεται καλές σπουδές και συνέχεια των επιτυχιών τους.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

Εισφορές για τον Άγιο Νικόλαο Καλαρρυτών

Από το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Καλαρρυτών ανακοινώνονται οι παρακάτω προσφορές των συμπατριωτών μας:

1. Ο κ. Αντωνίου Δημήτριος του Αποστόλου, από τα Φάρσβα, προσέφερε το ποσό των 10.000 δραχμών, για τις ανάγκες του Ιερού Ναού.
2. Ο κ. Κωλέτσος Απόστολος και η σύζυγός του Πηνελόπη, από τα Ιωάννινα, προσέφερε το ποσό των 100.000 δραχμών, για τις ανάγκες του Ιερού Ναού, στη μνήμη του γιου του Χρήστου.
3. Η οικογένεια Δημητρίου Μπισδάκη, από τα Ιωάννινα, προσέφερε το ποσό των 10.000 δραχμών, για τις ανάγκες του Ιερού Ναού, αντ' στεφάνου, στη μνήμη του κομπάρου της δασκάλας Δημητρίου Χαριάδης.
4. Οι κ.κ. Ευάγγελος και Αλέκα Φρίγκα, από τα Ιωάννινα, προσέφερε το ποσό των 10.000 δραχμών, στη μνήμη της Όλγας Μπαλωμένου.

Επίσης, το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο, διαμαρτύρεται έντονα προς κάθε αρμόδιο, γιατί δεν συμπεριλήφθη στα Διοικητικά Μητρώα του χωριού μας (Βρύσες, γεφύρια, οικίες κ.λ.π.) και οι παραδοσιακοί Νερόμυλοι του χωριού (χειμωνιάτικοι), αλλά και ο Νερόμυλος, Νεροτριβή και Μαντάνια (καλοκαίρι), που βρίσκονται στη θέση Κουιάς και ανήκουν όλοι στην ιδιοκτησία του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Καλαρρυτών.

Ο θρινός Νερόμυλος, που βρίσκεται στο Ν.Δ. τμήμα του χωριού χρειάζεται άμεση συντήρηση (γενική), ενώ ο Νερόμυλος, τα μαντάνια και η νεροτριβή, που βρίσκονται στην θέση "ΚΟΥΙΑΣ", δίπλα στον Καλαρρυτινό ποταμό, χρειάζονται αναστήλωση, διότι έχουν καταρρεύσει.

Ήδη με απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού, χαρακτηρίστηκαν ως ιστορικά Διατηρητέα Μηνεία όλα τα γεφύρια του χωριού και η βρύση "Μπαργιάννη". Οι Νερόμυλοι, τα Μαντάνια και η Νεροτριβή γιατί όχι;

ΟΙ ΒΛΑΧΟΙ ΚΑΙ Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΟΥΣ

Οι Βλάχοι και η γλώσσα τους αποτέλεσαν θέμα έρευνας και μελέτης τόσο από ιστορική όσο και από γλωσσολογική άποψη.

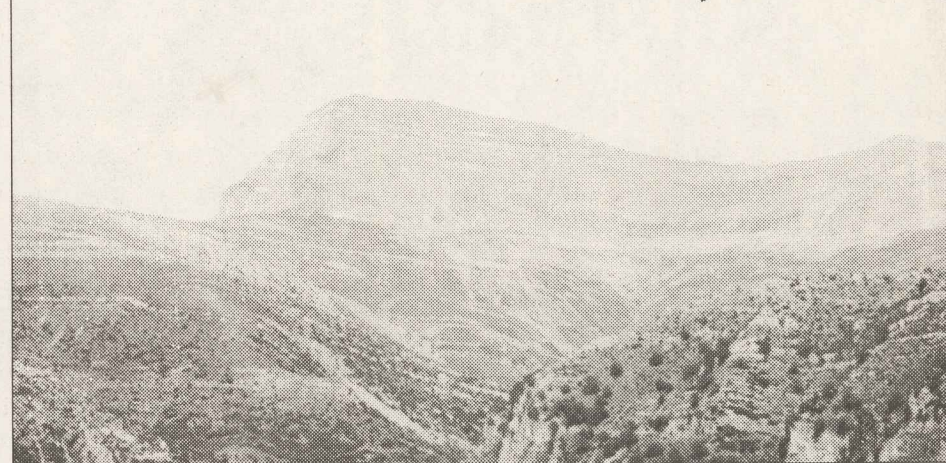
Η καταγωγή και η αρχική κοιτίδα των Βλάχων αποτελεί ένα περίπλοκο πρόβλημα, γιατί τα ιστορικά στοιχεία που διαθέτουμε είναι ελλιπή. Διατυπώθηκαν πολλές απόψεις για τον τόπο καταγωγής τους. Δύο όμως είναι επικρατέστερες: η πρώτη θεωρεί ότι προέρχονται από τα βόρεια της Βαλκανι-

Γράφει: Η κ. Λιάνα Π. Ζέβα, Φοιτήτρια του Τμήματος Κλασικής Φιλολογίας του Παν/μιου Ιωαννίνων και συνεργάτιδα της Εφημερίδας μας

Βλάχος. Από τους Σλάβους πρέπει να πήγαν και οι βυζαντινοί συγγραφείς το όνομα Βλάχος που νομίζω αλλάζει τη σημασία του σε "ποιμένος".

Πέρα όμως το γενικό όνομα Βλάχος, οι λατινοφώνοι της Βαλκανικής είναι γνωστοί

ΜΠΑΡΟΣ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ 2.191 μ.
και οι βοεκότοποι της Κάρουτας

και με άλλα ονόματα όπως: Μανρόβλαχοι: που κατοικούν από το Μανρόβουνο έως τη Σεβρία, οι Αρβανιτόβλαχοι: οι Βλάχοι της Β. Ηπείρου και της Αιτωλοακαρνανίας, Τσινατάροι: οι Βλάχοι της γιουγκοσλαβικής Μακεδονίας κ.α.

Η Βλάχικη γλώσσα είναι καθαρά λατινογενής γλώσσα και κυρίως προφορική. Παράλληλα όμως η επίδραση που άσκησε η Ελληνική γλώσσα πάνω στα βλάχικα ήταν ισχυρότερη απ' όλες τις άλλες βλαχικές γλώσσες από άποψη φωνητική και λεξιλογική, ο δανεισμός μάλιστα αρχίζει από τα βυζαντινά χρόνια.

Ο αριθμός των γραπτών μνημείων της Βλάχικης γλώσσας είναι μικρός και σχετικά πρόσφατος. Τα παλιότερα χρονολογούνται στα τέλη του 18ου αι. και στις αρχές του 19ου αι.

Παλιότερη γραπτή μαρτυρία θεωρείται μια επιγραφή σε ξυλογραφία από το 1731, που βρέθηκε στην Αλβανία.

Υπάρχουν επίσης στο Μοναστήρι του Κλεινοβού στην Καλαμπάκα μια επιγραφή, η "Πρωτοεπείρα" του Θ.Α. Καβαλλιώτη που μιλάει για άλλα κείμενα που είναι γραμμένα στα βλάχικα είναι η γνωστή επιγραφή στο καπέλο Σμιότα από τους Καλαρρυτίτες, που όπως είδαμε ήταν πολύ γνωστοί οι ενεπίγραφτοι μαρτυρητές και η αργυροχρυσότητα τους. Η επιγραφή λέει:

Calariu bia vnu cu pi ateu
miftu se nu biae se pid te vemai
tra se nu ti fake peu, tra se na te mbetu eu
Una oara se biai si acase ti se vai.

ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΙΕΣΤΗΡΙΟΥ

Οι κοινοτικές εκλογές στους Καλαρρυτίτες

Όπως ο ολόκληρη την Ελλάδα έτσι και στους Καλαρρυτίτες προημεροπονήθηκαν ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ, για την ανάδειξη νέας Κοινοτικής Αρχής, για την προσέγγιση 4/ετίας.

Στο στίβο, των εκλογών κατέστησαν δυο συνδυασμοί, της θ. συνδυασμός, "ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ", με υποψήφιο πρόεδρο Κοινότητας το σημερινό Πρόεδρο κ. ΝΙΚΟΛΑΟ ΓΚΑΤΖΟΓΙΑ και υποψήφιους Κοινοτικούς Συμβούλους τους παρακάτω:

ΑΡΕΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΟ του Γεωργίου
ΓΕΩΡΓΙΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ του Νικόλαου
ΓΚΟΥΤΖΑΜΑΝΗ ΣΩΤΗΡΙΟ του Ιωάννη
ΜΠΑΛΚΟΥΣΗ ΠΑΥΛΟ του Νικόλαου
ΜΠΑΚΑΓΙΑΝΝΗ ΠΑΝΤΕΛΗ του Κων/νου και ΣΑΚΟΓΙΑΝΝΗ ΚΩΝ/ΝΟ του Αποστόλου.

Επίσης, το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο, διαμαρτύρεται έντονα προς κάθε αρμόδιο, γιατί δεν συμπεριλήφθη στα Διοικητικά Μητρώα του χωριού μας (Βρύσες, γεφύρια, οικίες κ.λ.π.) και οι παραδοσιακοί Νερόμυλοι του χωριού (χειμωνιάτικοι), αλλά και ο Νερόμυλος, Νεροτριβή και Μαντάνια (καλοκαίρι), που βρίσκονται στη θέση Κουιάς και ανήκουν όλοι στην ιδιοκτησία του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Καλαρρυτών.

Επίσης, το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο, διαμαρτύρεται έντονα προς κάθε αρμόδιο, γιατί δεν συμπεριλήφθη στα Διοικητικά Μητρώα του χωριού μας (Βρύσες, γεφύρια, οικίες κ.λ.π.) και οι παραδοσιακοί Νερόμυλοι του χωριού (χειμωνιάτικοι), αλλά και ο Νερόμυλος, Νεροτριβή και Μαντάνια (καλοκαίρι), που βρίσκονται στη θέση Κουιάς και ανήκουν όλοι στην ιδιοκτησία του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Καλαρρυτών.

Επίσης, το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο, διαμαρτύρεται έντονα προς κάθε αρμόδιο, γιατί δεν συμπεριλήφθη στα Διοικητικά Μητρώα του χωριού μας (Βρύσες, γεφύρια, οικίες κ.λ.π.) και οι παραδοσιακοί Νερόμυλοι του χωριού (χειμωνιάτικοι), αλλά και ο Νερόμυλος, Νεροτριβή και Μαντάνια (καλοκαίρι), που βρίσκονται στη θέση Κουιάς και ανήκουν όλοι στην ιδιοκτησία του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Καλαρρυτών.

Επίσης, το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο, διαμαρτύρεται έντονα προς κάθε αρμόδιο, γιατί δεν συμπεριλήφθη στα Διοικητικά Μητρώα του χωριού μας (Βρύσες, γεφύρια, οικίες κ.λ.π.) και οι παραδοσιακοί Νερόμυλοι του χωριού (χειμωνιάτικοι), αλλά και ο Νερόμυλος, Νεροτριβή και Μαντάνια (καλοκαίρι), που βρίσκονται στη θέση Κουιάς και ανήκουν όλοι στην ιδιοκτησία του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Καλαρρυτών.

Επίσης, το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο, διαμαρτύρεται έντονα προς κάθε αρμόδιο, γιατί δεν συμπεριλήφθη στα Διοικητικά Μητρώα του χωριού μας (Βρύσες, γεφύρια, οικίες κ.λ.π.) και οι παραδοσιακοί Νερόμυλοι του χωριού (χειμωνιάτικοι), αλλά και ο Νερόμυλος, Νεροτριβή και Μαντάνια (καλοκαίρι), που βρίσκονται στη θέση Κουιάς και ανήκουν όλοι στην ιδιοκτησία του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Καλαρρυτών.

"Πολύς λόγος για το τίποτε" θα μπορούσε αβίαστα να πει κανείς για τα πολλαπλώς

διαφημισθέντα υδροηλεκτρικά μικρο-φράγματα που θα γίνονταν στους παραποτάμους του Αράχθου Καλαρύτες, Χρούσια, Μονοδένδρι, Κόκκινο ποτάμι (Ματσουκίου).

Συσκέψεις επί συσκέψεων στα γραφεία Συλλόγων του χωριού μας, αλλά και άλλες συνεδριάσεις των Κοινοτικών Συμβουλίων Καλαρρυτών και Ματσουκίου, προκειμένου να αξιολογήσουν τις προσφορές διαφόρων Κατασκευαστικών Εταιρειών και να επιλέξουν εκείνη που θα έδινε τα περισσότερα αντισταθμιστικά ωφέλη στην Κοινότητα. Και τελικά αφού επιλέγησαν οι Εταιρείες αυτές τόσο από την Κοινότητα Καλαρρυτών, όσο και την Κοινότητα Ματσουκίου και υπεβλήθησαν τα σχετικά δικαιολογητικά για έγκριση στις αρμόδιες Υπηρεσίες "άνθρακες ο θησαυρός". Φράγματα

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

ακούμε και φράγματα δεν βλέπουμε, αν και έχει περάσει αρκετός χρόνος από τότε.

Τι να φταίει άραγε; Το τέρας της γραφειοκρατίας, που αντί να περιοριστεί, συνεχώς μεγαλώνει και ταλαιπωρεί Υπηρεσίες και πολίτες στην πατρίδα μας ή συμβαίνει κάτι άλλο;

Πολλά λέγονται και πολλά ακούγονται για την υπόθεση αυτή. Το πλέον όμως εξοργιστικό είναι αυτό που διαδίδεται, ότι τα νερά των ποταμών δεν ανήκουν στα παρακείμενα χωριά, αλλά στο Κράτος. Κι αν είναι έτσι, τώρα το ανακάλυψαν αυτό οι αρμόδιοι, αφού ταλαιπώρησαν με την ανευθυνότητά τους τόσους ανθρώπους και τόσους αντιπροσώπους χωριών.

Κάποιος ή κάποιοι πρέπει να δώσουν απαντήσεις για το παράξενο

και εξοργιστικό αυτό θέμα.

Το μονοπάτι από τον Άγιο Γεώργιο Συρράκου μέχρι τη γέφυρα Κουϊάσα, ένα από

τα ωραιότερα και τα πλέον γραφικά πεζοπορικά μονοπάτια, πρέπει να καθαριστεί σ' ένα μικρό κομμάτι του πάνω από τη γέφυρα, όπου τα κλαδιά των δένδρων το έχουν φράξει τελείως. Με λίγα μεροκάματα από πλευράς Κοινότητας τα πράγματα μπορούν να βελτιωθούν αποτελεσματικά.

Γιατί είναι γεγονός ότι ο ορεινός Τουρισμός, συνεχώς θα αυξάνεται, αλλά και πολλοί συμπατριώτες μας και ξένοι έχουν εκδηλώσει επιθυμία να περπατήσουν σ' αυτό το όμορφο μονοπάτι.

Είναι γεγονός, ότι τα αξιώματα δημιουργούν και ορισμένες υποχρεώσεις σ' εκεί-

νους που τα κατέχουν είτε στο χωριό, είτε στην πόλη.

Και ασφαλώς δεν είναι παρήγορο το γεγονός της απουσίας εκπροσώπων της Κοινοτικής Αρχής του χωριού μας είτε στο μνημόσυνο για τους Ευεργέτες της Εκκλησίας μας, είτε στις δοξολογίες με την ευκαιρία των Εθνικών μας Εορτών και Επετείων.

Νέα Κοινοτική Αρχή στο χωριό μας από 1ης Ιανουαρίου 1999. Ας ελπίσουμε ότι

πρώτος στόχος της, θα είναι η αποκατάσταση της ομόνοιας και σύμπνοιας των κατοίκων, με αποτελεσματικές και ειλικρινείς ενέργειες και πράξεις.

Χαρακτηρισμός γεφυριών και Βρύσης του χωριού μας, ως διατηρητέων μνημείων

Με πρόσφατες αποφάσεις του Υπουργείου Πολιτισμού χαρακτηρίστηκαν ως Ιστορικά Διατηρητέα Μνημεία, διότι αποτελούν χαρακτηριστικά δείγματα λαϊκής αρχιτεκτονικής και είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με ιστορικές μνήμες των κατοίκων και είναι σημαντικά για τη μελέτη της ιστορίας της αρχιτεκτονικής, τα παρακάτω:

Γεφύρι Μπελάλη (α), Γεφύρι Μπελάλη (β), Γεφύρι Ρίζου, Γεφύρι Τουρτούρη, Γεφύρι Μπελεμέζη, Γεφύρι Μπαρμπούτη, Γεφύρι Μπαϊκούση, Γεφύρι Μύλου, Γεφύρι Μπακαγιάννη (α), Γεφύρι Μπακαγιάννη (β), Γεφύρι Ζαρίμπα, Γεφύρι Στέφου, Γεφύρι Σακαβίτση, Γεφύρι Καπετανάκη, γεφύρι Μίντζα, Γεφύρι Μπίζιου, Γεφύρι Σκάρα Μπότη, Γεφύρι Μποτσόλη, Γεφύρι Κότσια, Γεφύρι Μητρογιώργου, Γεφύρι Μπεσίρη, Γεφύρι Αγγέλη, Γεφύρι Πάτι, Γεφύρι Φασούλα, Γεφύρι Αντωνίου, Γεφύρι Μπακαγιάννη (γ), Βρύση "Μπακαγιάννη".

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

- Ο Πατριωτικός Σύνδεσμος Καλαρρυτών "Η ΠΙΝΔΟΣ" συγχαίρει θερμά τον νέο συμπατριώτη μας επιστήμονα κ. ΚΩΝ/ΝΟ ΜΠΙΣΔΑΚΗ του Δημητρίου, εγγονό του αιμνήστου ΚΩΝ/ΝΟΥ ΜΠΙΣΔΑΚΗ, που πήρε το πτυχίο ΜΠΑΤΣΕΛΟΡ θετικών Επιστημών του Πανεπιστημίου ΝΤΕ ΜΟΝΤ ΦΟΡΤ του Λέστερ Αγγλίας, στο Μάρκετινγκ - Μάνατζμεντ και Οικονομικά και του εύχεται καλή σταδιοδρομία.

- Ο κος και η κα Γιώργος και Φόνη ΠΟΛΙΤΗ, παπούδες του κ. ΣΕΡΓΙΟΥ ΑΝ. ΠΛΑΧΟΥΡΗ, συγχαίρουν ολόθερμα τον εγγονό τους, που πήρε το Πτυχίο της Σχολής Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Τεχνολογίας Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Πατρών και του εύχονται καλή σταδιοδρομία.

Τα θερμά συγχαρητήρια και τις ίδιες ευχές και από τον Πατριωτικό Σύνδεσμο Καλαρρυτών "Η ΠΙΝΔΟΣ".

ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΙΕΣΤΗΡΙΟΥ 2/ΗΜΕΡΟ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΖΑΠΠΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΤΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ

Από αριστερά: Ο Υφυπουργός ΠΕΧΩΔΕ κ. Θ. Κολιοπάνος, ο δημοσιογράφος κ. Παύλος Τσίμας, ο Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ κ. Κ. Λαλιώτης και ο Νομάρχης Ιωαννίνων κ. Ν. Ζαμπαλάς

Με τον εντυπωσιακό τίτλο "ΖΑΓΟΡΙ - ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ. Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΣΥΝΕΧΕΙΖΕΤΑΙ..." πραγματοποιήθηκαν στο Ζάππειο των Αθηνών στις 11 και 12 Σεπτεμβρίου 1998, 2/ήμερο επιτυχιών εκδηλώσεων. Οι εκδηλώσεις έγιναν με τη συνεργασία του ΥΠΕΧΩΔΕ, της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων, των Εδαφικών Περιφερειών Δυτικού, Κεντρικού, Ανατολικού Ζαγορίου και Τζουμέρκων, της Πανεπιστημιακής Συνομοσπονδίας Ελλάδος, της Ένωσης Ζαγοριστών Αθηνών και της Ομοσπονδίας Τζουμερκιωτών.

Ο Πατριωτικός Σύνδεσμος Καλαρρυτών "Η ΠΙΝΔΟΣ" ενισχύοντας τη σημαντική αυτή εκδήλωση, πρόσφερε στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων το αρχείο του Συν-

δέσμου αποτελούμενο από εξήντα (60) μεγάλες φωτογραφίες του χωριού μας και της περιοχής του. Το φωτογραφικό αρχείο, μετά τις 2/ήμερες εκδηλώσεις στο Ζάππειο, παραδόθηκε ανέπαφο στο Σύνδεσμο μας.

Πρώτος προσλόγισε τις εκδηλώσεις ο Νομάρχης Ιωαννίνων κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΑΡΜΠΑΛΑΣ, ο οποίος αναφέρθηκε με θερμά λόγια, για τις δύο πανέμορφες περιοχές της Ηπείρου μας (ΖΑΓΟΡΙ - ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ), που τιμήθηκαν ιδιαίτερα κατά το 2/ήμερο αυτό και που ασφαλώς αξίζει να τύχουν της στοργής και του ενδιαφέροντος της Ελληνικής Πολιτείας.

Στη συνέχεια έλαβε το λόγο ο Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ κ. ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΛΙΩΤΗΣ, ο

οποίος μεταξύ των άλλων είπε:

"Ως γνωστόν τα 54 χωριά που οριοθετούν τις περιοχές Ζαγορίου και Τζουμέρκων είναι στο επίκεντρο του ολοκληρωμένου σχεδίου δράσης του ΥΠΕΧΩΔΕ ύψους 1 δις 176 εκατομμυρίων, μέσω του οποίου χρηματοδοτούνται πρωτοβουλίες έργα και δράσεις που θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και της πολιτιστικής ταυτότητας της περιοχής, αλλά και της αποκατάστασης της ισορροπίας των οικονομικών της."

Στόχος της ολοκληρωμένης παρέμβασης στο Ζαγόρι και στα Τζουμέρκα, είναι όπως τόνισε ο Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ, η προστασία και η ανάδειξη του παραδοσιακού αρχιτεκτο-

νικού πλούτου καθώς και η προσπάθεια ένταξης ορισμένων αξιολογών κτιρίων στο σύγχρονο οικολογικό γίγνεσθαι της περιοχής". Και κατέληξε:

"Θα ήθελα να υποσχεθώ και στον κ. ΖΑΡΜΠΑΛΑ αλλά και σε όλους τους άλλους, που έχουν δώσει τη ζωή τους γι' αυτό το πρόγραμμα, ότι αυτό που ξεκίνησε το 1995 με την υπογραφή των Προγραμματικών Συμβάσεων, ήταν ένα δείγμα γραφής, είναι η αρχή δεν είναι το τέλος. Έχουμε δημιουργήσει πια ένα δεδομένο και ένα κεκτημένο και για το Ζαγόρι και για τα Τζουμέρκα".

Ας ευχηθούμε οι υποσχέσεις του και τα θερμά λόγια του, να γίνουν σύντομα πραγματικότητα.